

Bruxelles, 5. srpnja 2023.
(OR. en)

11505/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0258(NLE)

POLCOM 151
SERVICES 29
FDI 17
COLAC 83

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	5. srpnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 434 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o potpisivanju, u ime Europske unije, Privremenog sporazuma o trgovini između Europske unije i Republike Čilea

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 434 final.

Priloženo: COM(2023) 434 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 5.7.2023.
COM(2023) 434 final

2023/0258 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o potpisivanju, u ime Europske unije, Privremenog sporazuma o trgovini između
Europske unije i Republike Čilea**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Priloženi prijedlog pravni je instrument za odobravanje potpisivanja Privremenog sporazuma o trgovini između Europske unije i Republike Čilea (dalje u tekstu „Privremeni sporazum o trgovini”).

Odnosi između Europske unije („EU”) i Republike Čilea („Čile”) trenutačno se temelje na Sporazumu o pridruživanju („Sporazum o pridruživanju”) između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane i Čilea, s druge strane, koji je stupio na snagu 1. ožujka 2005. (a privremeno se primjenjuje od 1. veljače 2003.)¹.

Od stupanja na snagu Sporazuma o pridruživanju mnogo se toga promijenilo. Europska komisija donijela je 2006. strategiju „Globalna Europa”, kojom je modernizirala program trgovinske politike EU-a i usmjerila se na produbljivanje trgovinskih sporazuma. EU je već sklopio sporazume s drugim zemljama u toj regiji (s Kolumbijom, Ekvadorom i Peruom trgovinske sporazume, sa Srednjom Amerikom Sporazum o pridruživanju), a i šire, među ostalim s Kanadom, Japanom, Novim Zelandom, Singapurom i Vijetnamom.

Čile je potpisao 26 sporazuma o slobodnoj trgovini sa 64 zemlje, uključujući SAD (2004.), Kinu (2006.) i Japan (2007.). Osim toga, pridružio se Pacifičkom savezu i Transpacifičkom partnerstvu (sad Sveobuhvatni i progresivni sporazum za transpacifičko partnerstvo).

Ambicije i područje primjene tih sporazuma u većini su područja znatno širi od postojećeg Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Čilea. Zbog toga su obje stranke izrazile interes za modernizaciju Sporazuma o pridruživanju kako bi dodatno poboljšale svoje trgovinske veze te produbile političke i gospodarske odnose.

Tijekom sastanka na marginama sastanka na vrhu EU-a i CELAC-a održanog u Santiagu 26. i 27. siječnja 2013. čelnici iz EU-a i Čilea dogovorili su se da bi trebali razmotriti kako modernizirati Sporazum o pridruživanju 10 godina nakon njegova stupanja na snagu. Vijeće za pridruživanje EU – Čile u travnju 2015. na svojem šestom sastanku podržalo je osnivanje zajedničke radne skupine („Skupina”) za modernizaciju Sporazuma o pridruživanju. Zadaća Skupine bila je da u okviru pripremnih radnji procijeni razinu ambicije za očekivano potrebne pregovore o modernizaciji Sporazuma o pridruživanju u svim područjima. Osnovane su dvije podskupine, jedna nadležna za politička pitanja i suradnju, a druga za trgovinu. Te su podskupine dovršile svoje zadaće uoči 14. sastanka Vijeća za pridruživanje EU – Čile, održanog 31. siječnja 2017.

Vijeće je 13. studenoga 2017. donijelo Odluku o ovlašćivanju Europske komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku za otvaranje pregovora o moderniziranom sporazumu s Čileom, kojim bi se zamijenio Sporazum o pridruživanju.

Pregovori su službeno započeli 16. studenoga 2017. Provedeni su uz savjetovanje s Radnom skupinom Vijeća za Latinsku Ameriku i karipske zemlje. S Odborom za trgovinsku politiku provedeno je savjetovanje o dijelovima Sporazuma povezanim s trgovinom.

EU i Čile 9. prosinca 2022. u Bruxellesu postigli su politički zaključak pregovora.

¹ *SL L 26, 31.1.2003.*

Modernizacija postojećeg Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Čilea odnosi se na dva pravna instrumenta:

1. Napredni okvirni sporazum koji će obuhvaćati a) stup politike i suradnje i b) stup trgovine i ulaganja (uključujući odredbe o zaštiti ulaganja) i
2. Privremeni sporazum o trgovini koji obuhvaća liberalizaciju trgovine i ulaganja. Privremeni sporazum o trgovini isteći će kad na snagu stupi Napredni okvirni sporazum.

Predlaže se istodobno potpisivanje i sklapanje Privremenog sporazuma o trgovini i Naprednog okvirnog sporazuma, a očekuje se da će biti potpisani i sklopljeni usporedno. Nakon ratifikacije i stupanja na snagu Privremeni sporazum o trgovini ostat će na snazi do potpune ratifikacije i stupanja na snagu Naprednog okvirnog sporazuma.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Privremeni sporazum o trgovini pruža modernizirani sveobuhvatni pravni okvir za trgovinske i ulagačke odnose EU-a i Čilea. Kad Privremeni sporazum o trgovini stupi na snagu, dio IV. Sporazuma o pridruživanju, uključujući sve naknadne odluke njegovih institucionalnih tijela, prestat će proizvoditi učinke i zamijenit će ga Privremeni sporazum o trgovini.

Sporazum o trgovini vinima i Sporazum o trgovini jakim alkoholnim pićima i aromatiziranim pićima (dalje u tekstu „sporazumi o vinima i jakim alkoholnim pićima”), koji su prethodno bili priloženi Sporazumu o pridruživanju², bit će uključeni u Privremeni sporazum o trgovini.

Privremeni sporazum o trgovini u potpunosti je u skladu sa strategijom „Trgovina za sve” iz listopada 2015.: njime se trgovinska i ulagačka politika oslanja na europske i univerzalne standarde i vrijednosti uz temeljne gospodarske interese te se ističu održivi razvoj, ljudska prava, zaštita potrošača te odgovorna i poštena trgovina.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Privremeni sporazum o trgovini u potpunosti je u skladu s politikama Europske unije i za njega neće biti nužne izmjene njezinih pravila, propisa ili normi u bilo kojem reguliranom području kao što su tehnički propisi i norme za proizvode, sanitarna ili fitosanitarna pravila, propisi o hrani i sigurnosti, zdravstvene i sigurnosne norme ili propisi o GMO-u, zaštiti okoliša i zaštiti potrošača.

Privremeni sporazum o trgovini sadržava i poglavlje o trgovini i održivom razvoju, koje Sporazum povezuje s općim ciljevima EU-a u pogledu održivog razvoja i posebnim ciljevima u područjima rada, okoliša i klimatskih promjena. To će EU-u pomoći da ostvari ciljeve svojeg zelenog plana u pogledu uključive zelene i digitalne tranzicije, uključujući doprinos provedbi strategije Global Gateway. Nadalje, Sporazumu je priložena Zajednička izjava Europske unije i Republike Čilea o odredbama o trgovini i održivom razvoju sadržanima u Privremenom sporazumu o trgovini između Europske unije i Republike Čilea („Zajednička izjava”). Zajedničkom izjavom predviđa se da stranke nakon stupanja na snagu Privremenog sporazuma o trgovini pokrenu službeno preispitivanje njegovih aspekata trgovine i održivog razvoja kako bi razmotrile mogu li se, prema potrebi, uključiti dodatne odredbe koje bi stranke tad smatrale relevantnima, među ostalim s obzirom na svoj politički razvoj i aktualnu međunarodnu ugovornu praksu. Takve dodatne odredbe mogu se konkretnije odnositi na daljnje jačanje provedbenog mehanizma iz poglavlja o trgovini i održivom razvoju, uključujući mogućnost primjene faze usklađivanja i odgovarajuće protumjere kao krajnje

² Ti su sporazumi izmijenjeni 2005., 2006., 2009. i posljednji put 2022. (SL C 287/19 od 28. srpnja 2022.).

mjere. Neovisno o ishodu tog preispitivanja stranke će razmotriti i mogućnost da u sporazume kao jedan od ključnih elemenata uključe Pariški sporazum o klimatskim promjenama.

Nadalje, Privremenim sporazumom o trgovini u potpunosti se štite javne usluge te on služi kao temelj i štiti prava vladâ na zakonsku regulaciju u javnom interesu.

Suradnja u području istraživanja i inovacija u skladu je sa Sporazumom o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske zajednice i Republike Čilea, koji je potpisan u rujnu 2002., a stupio na snagu u siječnju 2007.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

U skladu s Ugovorima i sudskom praksom Suda Europske unije, a posebno njegovim Mišljenjem 2/15 o Sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i Singapura od 16. svibnja 2017., sva područja obuhvaćena Privremenim sporazumom o trgovini bila bi u isključivoj vanjskoj nadležnosti EU-a i, konkretnije, obuhvaćena područjem primjene članka 91., članka 100. stavka 2. i članka 207. UFEU-a.

Unija stoga treba potpisati Privremeni sporazum o trgovini u skladu s odlukom Vijeća na temelju članka 218. stavka 5. UFEU-a te ga sklopiti u skladu s odlukom Vijeća na temelju članka 218. stavka 6. UFEU-a, nakon suglasnosti Europskog parlamenta.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Privremenim sporazumom o trgovini kako je predstavljen Vijeću nisu obuhvaćena pitanja izvan područja isključive vanjske nadležnosti EU-a.

• Proporcionalnost

Trgovinski sporazumi odgovarajući su instrumenti za upravljanje pristupom tržištu i povezanim područjima sveobuhvatnih gospodarskih odnosa s trećom zemljom izvan EU-a. Ne postoji alternativni instrument kojim bi se takve obveze i naponi u pogledu liberalizacije učinili pravno obvezujućima.

Ovom se inicijativom izravno nastoji ostvariti cilj Unije u okviru vanjskog djelovanja i pridonijeti političkom prioritetu „EU-a kao snažnijeg globalnog dionika”. Inicijativa je u skladu s ambicijama Globalne strategije EU-a, a to su suradnja s drugim zemljama i odgovorno revidiranje njegovih vanjskih partnerstava radi ostvarenja vanjskih prioriteta EU-a. Time se pridonosi trgovinskim i razvojnim ciljevima EU-a.

Pregovori o Privremenom sporazumu o trgovini s Čileom vođeni su u skladu s pregovaračkim smjernicama koje je utvrdilo Vijeće. Ishod pregovora ne prelazi ono što je potrebno za postizanje ciljeva politike utvrđenih u pregovaračkim smjernicama.

• Odabir instrumenta

Ovaj Prijedlog odluke Vijeća podnosi se u skladu s člankom 218. stavkom 5. UFEU-a, kojim se predviđa da Vijeće donosi odluku o odobravanju potpisivanja sporazuma. Za svrhu postizanja cilja iz ovog Prijedloga nije pogodan nijedan drugi pravni instrument.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Komisija je naručila evaluaciju gospodarskog učinka na trgovinski stup Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Čilea, koja je dovršena u ožujku 2012. Naručila je i *ex ante* studiju o mogućnostima modernizacije Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Čilea, koja je dovršena u veljači 2017.

Te su studije pokazale da, iako je postojeći trgovinski stup u vrijeme njihove provedbe bio opsežan, postoji prostor za daljnja poboljšanja pravila i proširenje pristupa tržištu. U njima je zaključeno i da je potrebno ažurirati Sporazum o pridruživanju kako bi se uzela u obzir nova kretanja u svjetskoj trgovini.

Nadalje, Komisija je naručila procjenu učinka na održivost kao potporu pregovorima za modernizaciju trgovinskog dijela Sporazuma o pridruživanju s Čileom, koja je dovršena u svibnju 2019.

- **Savjetovanja s dionicima**

Vanjski izvođači naručenih studija organizirali su brojne aktivnosti savjetovanja i informiranja, uključujući posebne internetske stranice o analiziranim dokumentima i aktivnosti povezane sa studijama, internetske ankete za dionike i pojedinačne razgovore.

U kontekstu procjene učinka Glavna uprava za trgovinu savjetovala se o modernizaciji sa zainteresiranim dionicima, uključujući poduzeća, dionike iz civilnog društva, nevladine organizacije, sindikate te trgovinska udruženja, gospodarske komore i druge privatne zainteresirane strane. Ta savjetovanja s dionicima provedena su u obliku različitih aktivnosti savjetovanja, uključujući otvoreno javno internetsko savjetovanje.

Te vanjske studije i savjetovanja provedena za njihovu pripremu Komisiji su pružili vrijedan temelj za pregovore o Privremenom sporazumu o trgovini.

Tijekom pregovora organizirani su i sastanci za informiranje organizacija civilnog društva o napretku pregovora i razmjene mišljenja o modernizaciji.

Pregovori su vođeni uz savjetovanje s Radnom skupinom Vijeća za Latinsku Ameriku i karipske zemlje o političkim aspektima i aspektima suradnje Naprednog okvirnog sporazuma te uz savjetovanje s Odborom za trgovinsku politiku o trgovinskim aspektima kao posebnim odborom koji je Vijeće odredilo u skladu s člankom 218. stavkom 4. UFEU-a. Europski parlament i Europski gospodarski i socijalni odbor dobivali su redovite obavijesti u Odboru za međunarodnu trgovinu (INTA), posebno njegovoj skupini za praćenje Čilea, i Odboru za vanjske poslove. Tijekom cijelog procesa objema institucijama dostavljani su tekstovi proizašli iz faza pregovora.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Ex post evaluaciju provedbe Sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Čilea proveo je vanjski ugovorni suradnik ITAQA SARL.

Ex ante studiju o mogućnosti modernizacije Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Čilea proveo je vanjski ugovorni suradnik Ecorys-Case.

Procjenu učinka na održivost kao potporu pregovorima za modernizaciju trgovinskog dijela Sporazuma o pridruživanju s Čileom proveo je vanjski ugovorni suradnik BKP Development Research & Consulting³.

- **Procjena učinka**

Prijedlog je potkrijepljen procjenom učinka objavljenom u svibnju 2017.⁴, koja je dobila pozitivno mišljenje (SWD(2017) 0173 final).

U procjeni učinka zaključeno je da bi sveobuhvatni pregovori donijeli koristi i EU-u i Čileu. Te bi se koristi odnosile na povećanje BDP-a, blagostanja i izvoza, zapošljavanje, plaće (za manje kvalificirane i kvalificiranije zaposlenike), konkurentnost i poboljšanje položaja EU-a i Čilea u odnosu na druge globalne konkurente. Uključivanje odredbi o održivom razvoju pozitivno bi utjecalo i na promicanje i poštovanje ljudskih prava, kao i na učinkovitu provedbu temeljnih standarda Međunarodne organizacije rada.

Nadalje, procjena učinka na održivost provedena tijekom pregovora daje sveobuhvatan pregled mogućih gospodarskih, socijalnih i okolišnih učinaka povećane liberalizacije trgovine u EU-u i Čileu na temelju Privremenog sporazuma o trgovini. U procjeni učinka na održivost analiziraju se i mogući učinci modernizacije na ljudska prava te na sektore proizvodnje, poljoprivrede i usluga.

EU i Čile postigli su ambiciozan sporazum u skladu s najnovijim trgovinskim sporazumima kao što su Sveobuhvatni gospodarski i trgovinski sporazum (CETA), te sporazumi s Japanom i Novim Zelandom. Na temelju Naprednog okvirnog sporazuma stvorit će se nove mogućnosti za trgovinu i ulaganja na oba tržišta te poduprijeti stvaranje radnih mjesta u EU-u.

Među ostalim, ukinut će se većina carinskih pristojbi, proširiti pristup ugovorima o javnoj nabavi, otvoriti tržište usluga, zajamčiti predvidljivi uvjeti za ulagače i pomoći u sprečavanju nezakonitog kopiranja inovacija i tradicionalnih proizvoda EU-a. Privremeni sporazum o trgovini sadržava i sva jamstva potrebna da bi se osiguralo da gospodarske koristi ne budu na štetu temeljnih prava, socijalnih normi, prava vlada na zakonsko uređivanje, zaštite okoliša ili zdravlja i sigurnosti potrošača.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Na Privremeni sporazum o trgovini ne primjenjuju se postupci Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT). Međutim, on sadržava okvir za pojednostavnjenje trgovinske i ulagačke postupke i smanjenje troškova povezanih s izvozom i ulaganjima te će stoga za mala i srednja poduzeća povećati mogućnosti za trgovinu i ulaganja. Neke su od očekivanih koristi veća transparentnost, manje opterećenje u pogledu tehničkih pravila, zahtjeva za sukladnost, carinskih postupaka i pravila o podrijetlu, bolja zaštita prava intelektualnog vlasništva i oznaka zemljopisnog podrijetla, bolji pristup postupcima javne nabave i posebno poglavlje kojim će se malim i srednjim poduzećima omogućiti maksimalno iskorištavanje prednosti Privremenog sporazuma o trgovini.

- **Temeljna prava**

Prijedlog ne utječe na zaštitu temeljnih prava u Uniji.

³ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/sustainability-impact-assessments_en#chile.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017SC0173>.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Privremeni sporazum o trgovini imat će ograničen negativan utjecaj na proračun EU-a u obliku ukidanja carina zbog njihove liberalizacije. Očekuje se neizravan pozitivni učinak u smislu povećanja sredstava povezanih s porezom na dodanu vrijednost i bruto nacionalnim dohotkom.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Privremeni sporazum o trgovini uključuje institucijske odredbe kojima se utvrđuje struktura provedbenih tijela za stalno praćenje njegove provedbe, djelovanja i učinka.

Institucijskim odredbama Privremenog sporazuma o trgovini utvrđuju se posebne funkcije i zadaće Vijeća za trgovinu i Odbora za trgovinu, koji će kontinuirano pratiti provedbu i primjenu Privremenog sporazuma o trgovini.

Odbor za trgovinu pomoć će Vijeću za trgovinu u obavljanju njegove funkcije i nadzirati rad svih pododbora i drugih tijela osnovanih na temelju Privremenog sporazuma o trgovini. Odbor za trgovinu sastoji se od predstavnika EU-a i Čilea odgovornih za pitanja povezana s trgovinom, koji će se sastajati svake godine ili na zahtjev bilo koje strane.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Privremenim sporazumom o trgovini područje primjene postojećeg bilateralnog trgovinskog okvira proširuje se i prilagođava novim političkim i gospodarskim globalnim izazovima, novim uvjetima partnerstva EU-a i Čilea i razini ambicije nedavno sklopljenih trgovinskih sporazuma i pregovora koje vode EU i Čile.

Njime se stvara dosljedan, sveobuhvatan i ažuriran pravno obvezujući okvir za odnose EU-a s Čileom. Poticat će se trgovina i ulaganja time što će se podupirati širenje i diversifikacija gospodarskih i trgovinskih odnosa.

Privremeni sporazum o trgovini uključuje i mehanizam savjetovanja s civilnim društvom, koji je proširen na cijeli Sporazum kako bi se omogućilo da civilno društvo obiju strana može dati svoje mišljenje o svim odredbama Sporazuma.

U skladu s ciljevima utvrđenima pregovaračkim smjernicama Privremeni sporazum o trgovini bit će usmjeren na sljedeće:

Poboljšanje pristupa tržištu za izvoz poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva te jačanje propisa

U okviru postojećeg Sporazuma o pridruživanju svi industrijski proizvodi i znatan dio poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva već su liberalizirani. Zahvaljujući modernizaciji, poglavljem o trgovini robom potpuno se liberalizira više od 99 % svih tarifnih stavki.

Istodobno, Privremenim sporazumom o trgovini u potpunosti se uzima u obzir osjetljivost poljoprivrednog sektora u EU-u. EU neće u potpunosti liberalizirati svoja tržišta vrlo osjetljivih proizvoda, kao što su piletina, govedina, svinjetina i maslinovo ulje. Ti proizvodi

uvezeni iz Čilea imat će samo ograničen i kontroliran pristup tržištu EU-a s pomoću pažljivo prilagođenih carinskih kvota kojima se uzimaju u obzir bojazni europskih poljoprivrednika i sklonosti potrošača.

Osim toga, tekst o trgovini robom sadržava dodatna i opsežnija pravila kojima će se olakšati trgovina između EU-a i Čilea. To uključuje odredbe o naknadama i formalnostima, uvoznim i izvoznim dozvolama, zabrani izvoznih carina i ograničavanju carina za koje nije predviđeno potpuno ukidanje (mirovanje). On sadržava i odredbe nove generacije o izveznoj konkurenciji, ponovnoj proizvodnji i robi koja je na tržište ušla nakon popravka te odredbe za olakšavanje privremenog uvoza robe.

Pojednostavnjenje pravila o podrijetlu

Pravila o podrijetlu preispitana su i u nekim slučajevima pojednostavnjena kako bi se u obzir uzele potrebe industrije, primjerice u pogledu ključnih industrijskih proizvoda kao što su automobili ili farmaceutske proizvodi.

Moderniziranje i pojednostavnjenje postupaka na granicama

Privremeni sporazum o trgovini sadržava ambiciozno poglavlje o carinama i olakšavanju trgovine koje se temelji na odredbama Sporazuma WTO-a o olakšavanju trgovine (TFA), a u određenim područjima još je ambicioznije. EU i Čile obvezuju se primjenjivati pojednostavnjene, moderne i, gdje je to moguće, automatizirane postupke za učinkovito i ubrzano puštanje robe s pomoću pojednostavnjenih zahtjeva u pogledu podataka i dokumentacije, obrade carinske dokumentacije i informacija prije dolaska te učinkovitog i nediskriminirajućeg upravljanja rizikom.

Jamčenje poštene trgovine i poslovnog okruženja

Da bi se problem nepoštenih trgovačkih praksi mogao učinkovito i djelotvorno riješiti dogovorena su poboljšana pravila o mjerama za zaštitu trgovine. Osim toga, Privremeni sporazum o trgovini sadržava odredbe za zaštitu domaće industrije u slučaju da povećani uvoz nekog proizvoda koji proizlazi iz Sporazuma uzrokuje ili bi mogao uzrokovati ozbiljnu štetu toj industriji. Privremeni sporazum o trgovini sadržava i poglavlje o subvencijama koje pomaže u izjednačavanju uvjeta za poduzeća iz EU-a i Čilea povećanjem transparentnosti za subvencije za robu i usluge, savjetovanjem u slučaju rizika od negativnog učinka subvencija na trgovinu i pravilima o najštetnijim subvencijama (potpora za restrukturiranje bez plana restrukturiranja i neograničena jamstva).

Privremenim sporazumom o trgovini osigurava se i da poduzeća poštuju osnovna načela tržišnog natjecanja: nije dopuštena zloupotreba vladajućeg položaja, nisu dopušteni dogovori među poduzetnicima kojima se ograničava tržišno natjecanje te se provodi analiza učinaka koncentracije na tržišno natjecanje. Privremenim sporazumom o trgovini istodobno će se osigurati ravnopravni uvjeti za javna i privatna poduzeća na tržištu. Poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određeni monopoli moraju pri kupnji i prodaji robe i usluga na tržištu postupati na nediskriminirajući način i u skladu s komercijalnim uvjetima.

Osiguravanje održivosti

Privremeni sporazum o trgovini sadržava sveobuhvatno ambiciozno poglavlje o trgovini i održivom razvoju kako bi se integracija održivog razvoja u trgovinske i ulagačke odnose stranaka poboljšala pravno obvezujućim obvezama u pogledu zaštite okoliša, klimatskih promjena i radničkih prava, odredbama o suradnji i dijalogu, među ostalim s civilnim društvom, te postupcima rješavanja sporova.

Nadalje, Privremeni sporazum o trgovini prvi je trgovinski sporazum EU-a koji sadržava posebno poglavlje o trgovini i rodnoj ravnopravnosti. To poglavlje uključuje rodnu perspektivu u promicanje uključivog gospodarskog rasta. U tom poglavlju EU i Čile ponovno potvrđuju svoju predanost učinkovitoj provedbi svojih obveza iz Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, kao i iz drugih multilateralnih sporazuma o rodnoj ravnopravnosti ili pravima žena. U klauzuli o nesmanjivanju dostignute zaštite EU i Čile obvezuju se da neće oslabiti ni smanjiti razinu zaštite zajamčenu njihovim zakonima i propisima čiji je cilj osiguravanje rodne ravnopravnosti ili jednakih mogućnosti za žene i muškarce, i da se neće odreći takvih zakona i propisa ili na drugi način odstupiti od njih kako bi potaknuli trgovinu ili ulaganja.

Naposljetku, Privremenom sporazumu o trgovini priložena je Zajednička izjava Europske unije i Republike Čilea o odredbama o trgovini i održivom razvoju, u kojoj su EU i Čile izrazili zajedničku namjeru da po stupanju na snagu Privremenog sporazuma o trgovini pokrenu preispitivanje poglavlja o trgovini i održivosti kako bi se prema potrebi razmotrilo uključivanje dodatnih odredaba koje bi bilo koja stranka mogla smatrati relevantnima u tom trenutku. U tom preispitivanju EU će se voditi Komunikacijom Europske komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija pod naslovom „Snaga trgovinskih partnerstava: zajedno za zeleni i pravedan gospodarski rast” (COM(2022) 409 final), osobito u pogledu daljnjeg poboljšanja mehanizma izvršenja. Neovisno o ishodu tog preispitivanja EU i Čile razmotrit će i mogućnost da u sporazume kao jedan od ključnih elemenata uključe Pariški sporazum o klimatskim promjenama.

Potrebe malih poduzeća u središtu pozornosti

Na temelju Privremenog sporazuma o trgovini EU i Čile moraju uspostaviti internetske stranice za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) koje će MSP-ovima olakšati pristup informacijama i pomoći im da iskoriste sve odredbe Sporazuma. Kontaktne točke u EU-u i Čileu surađivat će kako bi se uzele u obzir posebne potrebe MSP-ova i utvrdili načini na koje mogu iskoristiti nove mogućnosti na svakom tržištu.

Mogućnosti za pružatelje usluga i propisi o digitalnoj trgovini

Privremeni sporazum o trgovini sadržava sveobuhvatna pravila koja se odnose na pristup tržištu usluga i ulaganja u svim sektorima gospodarstva te posebna pravila koja se odnose na digitalnu trgovinu. Cilj mu je uspostaviti ravnopravne uvjete, posebno za pružatelje usluga iz EU-a u sektorima kao što su telekomunikacije i financijske usluge, te u područjima kao što su usluge dostave i pomorske usluge. Privremeni sporazum o trgovini strankama pruža i okvir za uzajamno priznavanje kvalifikacija u reguliranim profesijama kao što su arhitekti, računovođe, odvjetnici i inženjeri. Kad je riječ o digitalnoj trgovini, tim se sporazumom utvrđuju horizontalna pravila, među ostalim za područja kao što je internetska trgovina robom ili uslugama, koja su neophodna za dobro funkcioniranje internetske trgovine.

Poticanje ulaganja

Privremeni sporazum o trgovini sadržava odredbe kojima se liberaliziraju ulaganja slijedeći isti pristup kao i najambiciozniji dosad sklopljeni trgovinski sporazumi EU-a. Konkretno, sva materijalna pravila iz tog poglavlja primjenjivat će se jednako na uslužne i neuslužne sektore. Primjerice, ulagatelji i njihova ulaganja imat će koristi od obveze nediskriminirajućeg postupanja u usporedbi s domaćim ulagateljima ili ulagateljima iz trećih zemalja, kao i ambiciozna pravila za nediskriminirajuće prepreke pristupu tržištu, u obliku nediskriminirajućih količinskih ograničenja kao što su monopoli i isključiva prava, kvote i ispitivanja gospodarskih potreba.

Zahtjevi u pogledu rezultata, npr. zahtjevi za postizanje određene razine lokalnog sadržaja ili za prijenos tehnologije, kao uvjet povezan s osnivanjem ili poslovanjem bilo kojeg poduzeća, bit će zabranjeni uzimajući u obzir osjetljivosti stranaka, čime se jačaju postojeća pravila u okviru Sporazuma WTO-a o mjerama ulaganja povezanim s trgovinom (TRIMS).

Posebna je značajka poglavlja o ulaganjima o kojoj se pregovaralo s Čileom ta što se njime predviđa nacionalni tretman poduzeća s lokalnom poslovnom jedinicom u pogledu kupnje robe i usluga putem javne nabave, što je obveza koja se u drugim sporazumima EU-a obično nalazi u poglavlju o javnoj nabavi.

Na obveze stranaka u pogledu liberalizacije primjenjuju se usko definirana izuzeća (npr. za audiovizualni sektor) i posebne rezerve kojima se ograničava stupanj otvorenosti stranaka ili određuje željeni budući prostor politike za sektore koji se smatraju posebno osjetljivima. Rezerve su raspoređene pristupom „hibridnog popisa”, tj. „pozitivnog popisa” za obveze u pogledu pristupa tržištu (na temelju popisa određenih sektora za koje je preuzeta obveza) i „negativnog popisa” za sve ostale materijalne obveze (svi sektori za koje je preuzeta obveza osim posebnih rezervi za određene sektore). Posebne obveze stranaka odražavaju visoku razinu liberalizacije, u skladu s njihovim najambicioznijim dosad sklopljenim sporazumima, uključujući sveobuhvatne obveze u pogledu pristupa tržištu za neuslužne sektore).

Pristup čileanskim javnim natječajima

Privremeni sporazum o trgovini ponuditeljima pruža više prilika za pristup ugovorima o javnoj nabavi. Čile je poduzećima iz EU-a omogućio pristup svojim javnim natječajima u većoj mjeri nego bilo kojem drugom trgovinskom partneru. Poduzeća iz EU-a moći će nuditi opskrbu robom i uslugama ne samo na središnjoj razini, već i na razini ispod središnje. EU i Čile usto se obvezuju da će na svoje postupke javne nabave primjenjivati moderan skup pravila, uz visoke standarde transparentnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja.

Jačanje zaštite inovacija i kreativnih djela

Privremenim sporazumom o trgovini uspostavljaju se ravnopravni uvjeti tako što se osigurava da Čile i EU također slijede zajednički pristup u izvršenju prava intelektualnog vlasništva te da obje strane poduzmu mjere za borbu protiv krivotvorenja i piratstva te praksi protivnih tržišnom natjecanju. Njime se osigurava visoka razina zaštite prava intelektualnog vlasništva i njihovo izvršenje. On uključuje i uzajamnu zaštitu odabranog popisa oznaka zemljopisnog podrijetla EU-a i Čilea. Bit će zaštićeno 216 oznaka zemljopisnog podrijetla EU-a. To je proširenje u odnosu na postojeće sporazume o vinima i jakim alkoholnim pićima, kojima je u Čileu zaštićeno 1 745 oznaka zemljopisnog podrijetla za vina, 257 oznaka zemljopisnog podrijetla za jaka alkoholna pića i pet oznaka zemljopisnog podrijetla za aromatizirana vina iz EU-a. Popisi tih oznaka zemljopisnog podrijetla usporedno su ažurirani.

Sigurnost i održivost trgovine poljoprivredno-prehrambenim proizvodima

Privremeni sporazum o trgovini uključuje poglavlje o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima u kojem se navode mnoge posebne mjere za olakšavanje trgovine. To bi trebalo omogućiti bržu, ali sigurnu trgovinu. I EU i Čile zadržavaju pravo na određivanje razine zaštite koju smatraju prikladnom.

Nadalje, Privremeni sporazum o trgovini uključuje poglavlje o održivom prehrambenom sustavu kojim se predviđa suradnja u posebnim aspektima održivih prehrambenih sustava, kao što su održivost prehrambenog lanca i smanjenje gubitka i rasipanja hrane, borba protiv prijevara povezanih s hranom u cijelom prehrambenom lancu, dobrobit životinja, borba protiv antimikrobne otpornosti te smanjenje upotrebe gnojiva i kemijskih pesticida i rizika od njih, što podrazumijeva neprihvatljive rizike za zdravlje ili okoliš prema relevantnim procjenama.

Među aktivnostima suradnje u borbi protiv antimikrobne otpornosti EU i Čile dogovorili su postupno ukidanje upotrebe antibiotika kao pospješivača rasta.

Osiguravanje da tehnički propisi, norme i postupci ocjenjivanja sukladnosti ne budu diskriminirajući i da ne stvaraju nepotrebne prepreke trgovini

Kako bi se povećala regulatorna konvergencija između Čilea i EU-a na temelju međunarodne normizacije, stranke su postigle dogovor o zatvorenom popisu međunarodnih organizacija za normizaciju i ponovile svoju predanost tome da svoje tehničke propise i postupke ocjenjivanja sukladnosti temelje na relevantnim međunarodnim normama koje su razvile te organizacije. Privremeni sporazum o trgovini naglašava važnost procjena učinka u pripremi tehničkih propisa i ocjena sukladnosti. Njime se promiče pristup ocjenjivanju sukladnosti koji se temelji na riziku, uključujući razmatranje dobavljačeve izjave o sukladnosti, i upotrebu akreditacije za kvalificiranje tijela za ocjenjivanje sukladnosti, uključujući mehanizme Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC) i Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF). Osim općih odredaba o regulatornoj suradnji kojima će se omogućiti suradnja Čilea i EU-a u budućim regulatornim pitanjima od zajedničkog interesa, Privremenim sporazumom o trgovini uspostavlja se i posebna suradnja u području nadzora tržišta i sigurnosti proizvoda kojom se omogućuje razmjena informacija o nesukladnim ili opasnim proizvodima na dotičnim tržištima. Stranke su također postigle dogovor o prilogu o motornim vozilima, što će olakšati homologaciju novih motornih vozila i prihvaćanje certifikata o homologaciji.

Transparentnost i dobra regulatorna praksa

Privremeni sporazum o trgovini uključuje poglavlje o transparentnosti s ambicioznim odredbama o objavljivanju, upravljanju i preispitivanju mjera opće primjene povezanih s trgovinskim pitanjima i podnošenju žalbe na te mjere te poglavlje u kojem se utvrđuje niz dobrih regulatornih praksi koje će EU i Čile primjenjivati pri izradi propisa.

Modernizacija postupaka za rješavanje sporova

Privremeni sporazum o trgovini sadržava odredbe o rješavanju sporova između država kojima se uspostavljaju učinkoviti i transparentni moderni postupci utemeljeni na propisanom postupku za sprečavanje i rješavanje svih sporova između Čilea i EU-a.

Institucijska struktura

Konačno, institucijska struktura Privremenog sporazuma o trgovini sastoji se od Vijeća za trgovinu, Odbora za trgovinu te određenog broja pododborâ. Vijeće za trgovinu nadzire ispunjavanje ciljeva Privremenog sporazuma o trgovini i njegovu provedbu. U obavljanju dužnosti pomaže mu Odbor za trgovinu, koji je odgovoran za opću provedbu Privremenog sporazuma o trgovini, uključujući definiranje i nadzor sektorskih dijaloga.

Vijeće za trgovinu i Odbor za trgovinu mogu osnovati dodatne pododbore i druga tijela da im pomognu u obavljanju njihovih funkcija i bave se posebnim zadaćama ili temama.

Stranke promiču sudjelovanje civilnog društva u provedbi Privremenog sporazuma o trgovini, osobito putem interakcije s Forumom civilnog društva iz članka 33.7. i sa svojom domaćom savjetodavnom skupinom iz članka 33.6.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o potpisivanju, u ime Europske unije, Privremenog sporazuma o trgovini između
Europske unije i Republike Čilea**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91. stavak 1., članak 100. stavak 2. i članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je 13. studenoga 2017. ovlastilo Komisiju i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku za otvaranje pregovora o moderniziranom sporazumu s Čileom, kojim bi se zamijenio Sporazum o pridruživanju.
- (2) Pregovori između Europske unije i Čilea uspješno su zaključeni 9. prosinca 2022.
- (3) Modernizacijom postojećeg Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Čilea predviđena su dva paralelna pravna instrumenta:
 - Napredni okvirni sporazum između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Čilea, s druge strane, koji uključuje a) stup politike i suradnje i b) stup trgovine i ulaganja (uključujući odredbe o zaštiti ulaganja),
 - te Privremeni sporazum o trgovini između Europske unije i Republike Čilea („Sporazum”), koji obuhvaća liberalizaciju trgovine i ulaganja, a koji će prestati proizvoditi učinke i bit će zamijenjen Naprednim okvirnim sporazumom nakon njegova stupanja na snagu.
- (4) Sporazumu je priložena Zajednička izjava Europske unije i Republike Čilea o odredbama o trgovini i održivom razvoju sadržanima u Privremenom sporazumu o trgovini između Europske unije i Republike Čilea („Zajednička izjava”).
- (5) Sporazum bi trebalo potpisati u ime Unije, podložno njegovu kasnijem sklapanju. Zajedničku izjavu priloženu Sporazumu trebalo bi potvrditi u ime Unije,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Odobrava se potpisivanje Sporazuma u ime Unije, podložno njegovu sklapanju.
2. Zajednička izjava priložena Sporazumu potvrđuje se u ime Unije.
3. Tekstovi Sporazuma i Zajedničke izjave priloženi su ovoj Odluci.

Članak 2.

Komisiju se ovlašćuje da odredi jednu ili više osoba koje su ovlaštene da potpišu Sporazum, podložno kasnijem sklapanju navedenog Sporazuma, te da u ime Unije potvrde Zajedničku izjavu koja mu je priložena.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*